

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-12-10
Besvaras senast
2022-01-14

Till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2021/22:187 Statssanktionerade mord och flyktingspionage

Säpo konstaterar i sin senaste årsbok att ”ett flertal länder bedriver olika former av spionage och säkerhetshotande verksamhet mot Sverige. Ryssland, Kina och Iran utgör det största hotet. Regimerna i dessa länder har som mål att skapa stabilitet för den egna regimen och stärka sitt lands status som ekonomisk, politisk och militär stormakt.”

Dessa länder drar sig heller inte för att förfölja dissidenter som är verksamma i andra länder. Det mest iögonfallande exemplet i Sverige var det brutala mordförsöket på en tjetjensk medborgare i Gävle 2020. Offret för mordförsöket var den kände tjetjenske regimkritikern Tumsu Abdurachmanov som överfölls med en hammare i sin egen lägenhet. Säpo beskriver det som ett statligt sanktionerat mordförsök.

Utredningen kunde konstatera att gärningsmannen hade tydliga kopplingar till både Tjetjenien och Ryssland, och tingsrätten i Gävle skrev i domen mot gärningsmannen att ”det framstår som självfallet att det ligger en penningstark makt bakom”.

Forskare på Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) för fram uppfattningen att det är Ryssland som ytterst är ansvarigt för dådet i Gävle, och enligt medieuppgifter som *Uppdrag granskning* har presenterat finns det en hemlig underrättelserapport som pekar ut Ryssland och dess president Vladimir Putin som liggande bakom.

Utöver dådet i Gävle finns en lång rad exempel i flera västländer där dissidenter har mördats eller utsatts för mordförsök. År 2018 förgiftades den ryske regimkritikern Sergej Skripal och hans dotter av nervgiftet novitjok i Salisbury i Storbritannien. Den dåvarande brittiska premiärministern Theresa May pekade tydligt ut Ryssland som ansvarigt för förgiftningen.

Som ett svar på dådet utvisade Storbritannien 23 ryska diplomater. En lång rad andra länder följde det brittiska exemplet och utvisade sammanlagt drygt 150 ryska diplomater i solidaritet med Storbritannien.

Det är viktigt att Sverige är tydligt med att det är oacceptabelt för främmande makt att bedriva flyktingspionage och utföra attentat mot dissidenter på svensk mark. Vi måste dels ha en god förmåga att identifiera och förhindra sådan

otillbörlig verksamhet, dels, när det händer, kunna markera mot de stater som ligger bakom.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga justitie- och inrikesminister Morgan Johansson följande:

1. Vilka åtgärder har ministern vidtagit för att stärka Sveriges förmåga att identifiera och förhindra främmande makt från att bedriva flyktigspionage och utföra attentat mot dissidenter på svenskt territorium?
2. Har ministern och regeringen vidtagit några åtgärder för att markera mot de stater som ligger bakom dådet i Gävle, i så fall vilka?

.....

Pål Jonson (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch